

‘Onder de Boschboom’

Vroom en Dreesmann

Tussen het schrijven van deze column en het lezen van deze column kan een wereld van verschil liggen. Eens te meer blijkt dat ook onze stad zich niet kan onttrekken aan de grote veranderingen die op wereldniveau plaatsvinden. In de Verenigde Staten ziet het grootste warenhuis al meer dan 10 jaar zijn omzetten dalen. Het bedrijf sloot al meer dan 100 vestigingen. De omzet is de afgelopen tien jaar met 20 procent afgenomen. In Frankrijk verklaarde de directeur van Galeries Lafayette het warenhuis officieel dood. Het aantal warenhuizen in Frankrijk is de afgelopen dertig jaar gehalveerd. De opkomst van gespecialiseerde winkelketens, discountbedrijven en natuurlijk internetshops heeft het winkellandschap volkomen veranderd. In dat landschap is geen plaats meer voor het traditionele warenhuis. Het is uiteindelijk de consument die beslist.

Het traditionele warenhuis ontstond in de eerste helft van de negentiende eeuw. Eerst in Frankrijk later ook in Nederland. Zo was de winkel van Sinkel een van de eerste warenhuisconcepten in Nederland. Begonnen als stoffenzaak werd de naam gevestigd met de opening van de winkel in Utrecht op 6 mei 1839. Sinkel was ook van de eerste die aan reclame deed. Het beroemde versje in de winkel van Sinkel is alles te koop getuigt nog steeds hiervan. De Utrechtse vestiging hield in 1912 op te bestaan.

Een van de navolgers waren de zwagers Vroom en Dreesmann die in 1887 hun zaak openden in Amsterdam aan de Weesperstraat. In 1931 werd het filiaal in onze stad geopend. Een aantal panden zijn daarvoor verdwenen. Eén daarvan was het bekende hotel “De Gouden Leeuw” dat al sinds de zestiende eeuw aan de Schapenmarkt was gevestigd. Daarmee had 's-Hertogenbosch ook zijn grote warenhuis. Het gebouw dat later bekend werd als de “oude” V&D. Dat het goed ging met het warenhuis bleek toen in de jaren zestig uitbreiding werd gezocht in de stad. Die werd gevonden in de vorm van de nieuwe V&D. Dit moderne door Hugh Maaskant ontworpen gebouw werd in de jaren zestig aan de markt geplaatst. Detonerend in de historische binnenstad blijft het een beeld geven van hoe de stad eruit gezien zou hebben als de plannen uit 1964 voor de binnenstad zouden zijn uitgevoerd. De oude en nieuwe V&D werden toen verbonden door een ondergrondse doorgang, nog steeds een unieke onderdoorgang in onze stad.

Mochten de onderhandelingen niet slagen dan zal er een unieke winkelketen uit Nederland verdwijnen. De impact van het verdwijnen zal groter zijn dan menigeeen denkt. Het is een teken van de veranderende economie en van een veranderend winkelpatroon. De stad zal zijn aandenken houden aan het roemruchte warenhuis in de vorm van de “oude” en de “nieuwe” V&D. De naam zal dan opgenomen worden in het rijtje van andere verdwenen grootheden van Gend en Loos, PTT en de Gruyter.

Jan Hoskam

‘Onder De Boschboom’ is een rubriek van cultuurhistorische aard, die haar columnisten een podium biedt om op persoonlijke titel onderwerpen die met de Bossche cultuur te maken hebben uit te diepen. Reacties? Stuur uw email naar: onderdeboschboom@kringvrienden.nl